

# KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIEMUCHOMEGO NIEMPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY

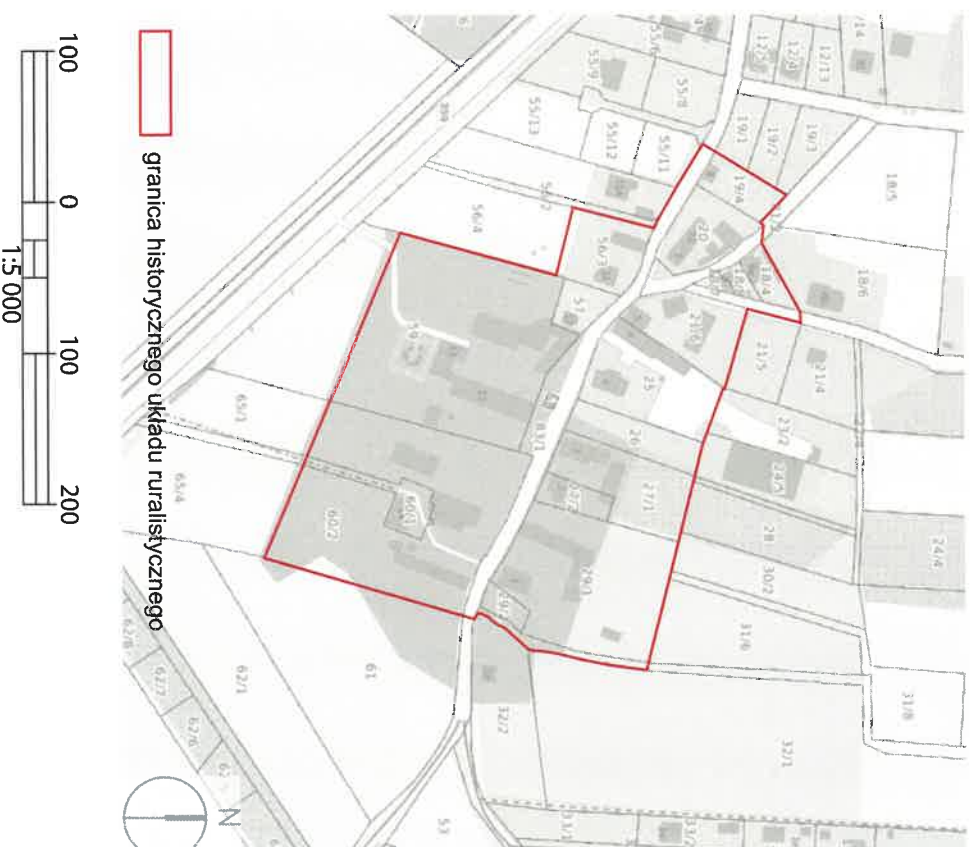
2. Czas powstania

1203 r./ XIX w.

3. Miejscowość

MAŁUSZYN

9. Materiały graficzne



4. Adres (ulica, nr posesji)

OBSZAR WSI

5. Przynależność administracyjna

Województwo dolnośląskie

Powiat trzebnicki

Gmina Trzebnica

6. Współrzędne geograficzne

51°20'06"N 17°02'45"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE, ROLNICZE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie  
 Nazwa wsi:  
 1203 r., 1204 r. i 1208 r. Malusino, 1266 r. Malusici, 1410 r. Malschiz, 1453 r. Malschitz, 1765 r. Maluschuez, 1803 r. Maluschütz, do 1945 r. Erbenfelde,  
 Etymologia nazwy wsi – bliżej nieznana, zapewne słowiańskiego pochodzenia, co tłumaczyłoby jej zmianę w latach 30-tych na brzmiącą niemiecko.

#### Historia wsi:

Maluszyn został przekazany klasztorowi trzebnickiemu w momencie jego fundacji przez księcia Henryka na początku XIII w. W dokumentach traktujących o dobrach klasztoru wymieniany kilkakrotnie: w 1215 r., 1235 r. i 1266/67 r.. Wieś została założona na prawie niemieckim, jednak nie jest znana dokładna data. W 1410 r. klasztor do klasztoru należały trzy łany oraz sprzążaj w sołectwie. W 1384 r. właścicielem Maluszyna był Mitzko, który następnie sprzedał je Michałowi, natomiast w roku 1453 należała do Mathisa. Na terenie wsi nie istniały dobra szlacheckie, natomiast wykształciła dość duża własność gminna. Co najmniej jeden z dwóch istniejących we wsi folwarków pozostał w posiadaniu klasztoru, natomiast drugi w XX w. znajdował się w rękach prywatnych. W 1830 r. i 1845 r. wybudowano dwa wiatraki, które były w tych czasach jedynymi budowlami związanymi z rozwojem przemysłu we wsi. Ludność Maluszyna nigdy nie przekroczyła 100 mieszkańców, najwięcej osób (98) zamieszkiwało wieś w roku 1845. Ulicowy układ wsi z czasem przekształcił się w rodzaj układu wielodrożnego ze skrzyżowaniem dróg z trójkątnym placem w zachodniej części wsi.

#### Stanowiska AZP:

Brak zlokalizowanych stanowisk AZP w obrębie wsi.

#### Postulaty:

zachowanie i rewaloryzacja historycznego układu przestrzennego wsi, zachowanie historycznych zagród zlokalizowanych wzdłuż dróg ze wskazaniem budowy współczesnych realizacji sytuowanych w sposób jak historyczny, pozostawienie wolnych od zabudowy stref zatył, stosowanie tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp., ochrona historycznego zadrzewienia granicznego

#### Istniejące zagrożenia:

degradacja układu wielodrożnicowego poprzez inwestycje budowlane i zbudowa nawsia doprowadziły do przekształceń układu historycznego, rozbiorła i przekształcanie obiektów historycznych, wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów, lokalizacja zabudowy w drugiej linii względem drogi, wycinka historycznego zadrzewienia

#### Źródła:

Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu, Wytoczne konserwatorskie do planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, Wrocław 1992 r.

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

So. Pacholentk 2022 r.

Olga Kowalczyk